

Artikel 25: Gezondheid en zorg

Het VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap is inmiddels bijna een jaar van kracht in Nederland. Het verdrag verplicht de overheid en de samenleving ervoor te zorgen dat mensen met een beperking vanzelfsprekend mee kunnen doen in de samenleving. Net zoals ieder ander mens. Het verdrag roept op tot gelijkwaardigheid en non-discriminatie, maar ook tot respect, het vieren van diversiteit en het op alle terreinen betrekken van ervaringsdeskundigen. Verder roept het verdrag in artikel 8 iedereen op tot het bevorderen van het bewustzijn over de inhoud van het VN-verdrag, zodat de rechten van mensen met een beperking geëerbiedigd en waargemaakt worden.

In deze blog staat artikel 25 centraal, over het recht op gezondheid en overige artikelen die met zorg te maken hebben.

Inhoud artikel 25

Artikel 25 zegt dat de overheid alle passende maatregelen moet nemen om mensen met een beperking toegang te geven tot het hoogst haalbare niveau van gezondheidszorg, inclusief revalidatie. Ze hebben recht op hetzelfde aanbod met dezelfde kwaliteit en volgens dezelfde normen voor gratis of betaalbare gezondheidszorg als mensen zonder beperking.

Diensten vanwege beperking

Daarnaast roept het artikel op om die diensten te regelen die mensen met een beperking vanwege hun beperking nodig hebben. Denk aan persoonlijke ondersteuning, medische zorg, advies en fysiotherapie. Deze diensten moeten zo dicht mogelijk bij mensen beschikbaar zijn. Verder moeten specialisten mensen met een beperking dezelfde diensten verlenen als mensen zonder beperking. Bovendien hebben mensen met een beperking het recht om hun eigen zorgverlener te kiezen. Dat past ook bij artikel 19. Hierin staat het recht centraal om in de samenleving te participeren en dezelfde keuzemogelijkheden te hebben als anderen.

Acceptatie ziektekostenverzekering en levensverzekering

Verder mogen mensen met een beperking niet gediscrimineerd worden bij de acceptatie voor een ziektekostenverzekering en een levensverzekering. Ook is het niet toegestaan hun de toegang tot gezondheidszorg en -diensten te ontzeggen vanwege hun beperking. Kortom: zorgverzekeraars mogen mensen niet weigeren vanwege hun beperking en ze mogen er ook niet méér voor moeten betalen.

Vrijheid, veiligheid en vrijwaring van geweld en misbruik.

Het onderwerp gezondheid en zorg hangt nauw samen met de artikelen 14, 15 en 16 van het VN-verdrag. In deze artikelen gaat het om het waarborgen van de veiligheid en vrijheid van mensen met een beperking. Het hebben van een beperking mag geen vrijheidsontneming rechtvaardigen (art 14). Denk aan het vastbinden van mensen met psychische of ernstige verstandelijke beperkingen, gedwongen medicatie van mensen met dementie, gedwongen opname of het gebruik van de isoleercel bij 'verwarde personen'. Dwang komt helaas ook in Nederland nog veel voor. Denk maar aan Brandon, een jongen met een verstandelijke beperking die vastzat aan een ketting aan de muur. Artikel 15 gaat daarom ook in op de vrijwaring van foltering en andere wrede en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.

Bescherming van persoonlijke integriteit

Artikel 16 focust op het voorkómen van uitbuiting, geweld en misbruik, zowel binnen- als buitenshuis, met alle maatregelen die nodig zijn. De overheid moet zorgen dat er voldoende passende hulp en ondersteuning en informatie beschikbaar is om misbruik en geweld te voorkomen. Artikel 17 gaat in op de bescherming van de lichamelijke en geestelijke integriteit

van mensen met een beperking. Het gaat er bijvoorbeeld om dat je geen zorg en behandeling tegen je wil krijgt of dat er geen medische experimenten gedaan worden zonder jouw toestemming.

Er zijn 3 wetsvoorstellen die de mogelijkheden voor dwang in de zorg verruimen en dus in strijd zijn met het VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap. Het gaat om de onderstaande voorstellen:

- wetsvoorstel verplichte geestelijke gezondheidszorg (WVGGZ, 32399)
- wetsvoorstel zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk beperkte cliënten (WZD, 31996)
- wetsvoorstel forensische zorg (WFZ, 32398)

Meer informatie:

- [Stichting Mindrights](#) (Jolijn Santegoeds)
- <https://tekeertegendeisoleer.wordpress.com/>
- <https://ggzpijn.wordpress.com/vn-verdrag-en-ggz/>
- [De isoleercel is rijp voor het museum](#)
- [Vilans](#)
- [Ggz](#)
- [LFB](#)
- [Ieder\(in\)](#)

Heleen Hartholt